

ҲАР КҮН, ҲАР ДАМ ҒАНИМАТ!

Пахтанор ва механизатор ўртоқлар! Об-ҳавонинг ҳозирги ғанимат кунларидан оқилона фойдаланайлик. Кечага қадар республикада 2 миллион 834 минг 733 тонна „оқ олтин“ тайёрланди. Яна 765 минг 267 тонна пахта далада турибди

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ
УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-йЛ ЧИҚИШИ
№ 255 (12.909).
1 НОЯБРЬ
1964 йил
ЯКШАНБА
Баҳоуси 2 тишин.

31 октябргача Андижон области 700.215 тонна, Фарғона области 430.643 тонна, Сирдарё области 326.627 тонна, Тошкент области 305.945 тонна, Бухоро области 209.136 тонна, Сурхондарё области 209.115 тонна, Самарқанд области 179.815 тонна, Хоразм области 177.293 тонна, Қашқадарё области 160.174 тонна ва Қорақалпоғистон АССР 135.770 тонна пахта тайёрлади.

Илғорлардан ўрнат олиб, республика юбилейини социалистик мажбуриятни тўла бажариш билан кутиб олайлик!

ҲУЖУМНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

Анонхон НУРУЛЛАЕВА,
Тўртқул райондаги Навоий номи колхоз механик-ҳайдовчиси.

Тўла ва ошириб бажаришлари учун ҳамма имконият бор. Ҳосилнинг чўғи яхши, машиналар гуриллаб ишлапти, қиз ва йигитларимиз бой тарбияга эга.

Мен 100 тонна атрофида пахта тердим. «Зангори неман»нинг чулқини иш унуми ўртача 3 тонна бўлипти. Бу талабни қондирмайди, албатта. Чунки Қорақалпоғистон АССР шариғида машина термини энди аяқ олди. Суръатини кўтаришимиз, 5-6 тоннага чиқаришимиз керак.

Биз ўз олимизга шундай максимал кўйганимиз: 450 гектар майдондан «зангори неман»ларда 800 тонна «оқ олтин» териб, беримиз, масумда 100 тоннадан ҳам пахта терадиган бирорта механик ҳайдовчи бўлмайди. Ҳар центнер пахтанинг таннасини ўтган йилдагига нисбатан ҳамма 20 процент арзонлаштирилди. Механизаторларимизнинг сўзи билан иш бир. Улар ваъдага вафо қилиш учун бутун куч-қувватларини сарф этмоқдалар. Тўла Жумаев, Жамол Мадрасимов, Роман Нурулбеков каби механик-ҳайдовчилар кунилик графикни анча ошириб адо этмоқдалар.

Машина термини яхши ташкил қилиб нима юртин? Колхозимиз ҳар йили пахта йигит-теримида район бўйича энг оқибатлилар эди. Бу йил эса биринчи ўринда борлипти. Ҳар кун иккилик, планининг 3 процентига етаётган пахта тайёрлаб, тобора маррага яқинлашганимиз. Термини машиналар зиммасига ортиган Раҳмон Худойбергенов,

Соли Аннамуродов, Нурмаҳон Шойимбетов, Тўли Жумаевлар бошлиқ бригадаларда йиллик планининг 6-7 проценти миқдорда пахта тайёрланганди.

Мен теримчилар ҳақида яхши оғиз гапирмоқчиман. Мўл ҳосилни тезроқ сарғимон-сарғиталаб олишда машиналар ҳал қилувчи роль ўйнаётган бўлса ҳам теримчиларнинг ҳаётини яхшироқ меҳнатини қамситишга ҳақимиз йўқ. Меҳнатсевар қизларимиздан Қарима Матқаримова, Жумагул Курбонбоева, Мамонот Ҳайитбоева каби юзлаб кўпнинг килограммчилар хирмонга 7-8 тоннадан пахта тўйдилар, кунига 160-165 килограмм пахта термоқдалар. Механик-ҳайдовчилар билан теримчилар ўртасида социалистик мусобақа ташкил қилганимиз. Кунилик иш якуни эълон қилиб борилади. Биринчи илғор механик-ҳайдовчилар ва теримчиларнинг рағбатлантирилипти.

1964 йил — юбилей йили. Тўйга тўйна билан келиш бизга қадимдан одат. Шундай бўлган, биз механизаторлар ҳам бу муҳим ишдан четда туролмаймиз. Масумда 100-150 тонна пахта териш ҳақидаги мажбуриятни бажариш Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 40 йиллик юбилейига улкан совғамиз бўлади. Бирок ҳали ҳали, давлат оқибати бурчин, тўла ўтамаган механизаторларимиз йўқ эмас. Келинг, дўстлар, қўйинчиликларини мардондор етгайлик, ҳар биримиз масум нормасини бажариб,

тўйга ёруғ юз билан бораёйлик. Бунинг учун им-малар қилиш керак!

Ҳужаликлардаги ҳамма терим машиналари тўла ишга туширилиши лозим. Улар далага «хўжа кўрсин»га эмас, пахта териш учун чиқарилисин. Ҳар бир механик-ҳайдовчи кунлиги топиши тўла ва ошириб бажарсин. Фурсат ғанимат. Ҳозирги кунда сустлашган қилаётган механизатор виждон азобини тортиши керак. Ҳамма резервлардан фойдаланиб, пешқадам механик ҳайдовчиларга тенглашшимиз керак. Ҳар биримиз кунлиги иш унумини қамда бир тонна кўпайтираёйлик.

Эрталаб далага шабнам тушяпти, пахта нам-лашиб қолляпти. Бундай шариғида агрегатларни ишга тушириш мумкин эмас, албатта. Фурсатдан фойдаланиб, машинани техника нўригидан ўтказиб, ҳужумга шайлаб қўйайлик. Тунда эса теримни шабнам тушгунча давом эттирайлик. Бунинг учун машиналар қўшимча чироқлар билан таъминлашимиз керак.

Юқорида ҳар центнер пахта таннасини 20 процент қамайтиришга аҳд қилганимиз айтилди. Махсусдан таннасини арзонлаштириш—суръатини ошириш, ғилдирагининг беғора айланмасига йўл қўймаслик, машинани тўхташмаслига боғлиқдир. Ўқибдири айланиш сари бункидаги пахта кўпайсин. Ёнгиликни тенга-тергаб сарфлаш ҳам диққат марказида турсин.

Марра яқин. Ўзбек халқи пахтакорлик шарафини қадрлаётганини яна бир қарра намойиш қиламиз. Келинг, дўстлар ҳужумни кучайтирайлик.

ЧОРВАДОРЛАР ЗАФАРИ

НУКУС. («Совет Узбекистони» муҳбири). Қорақалпоғистон Автоном республикаси чорвадорлари давлатга 12042 центнер жун топишиб, Улуғ Октябрь байрами арафасида катта ғалабани қўлга киритдилар. Чорвадорлар топишган жун ўтган йилдагидан 589 центнер кўпдир.

ЯНА МИНГ ТОННА УЧУН

Сирдарё ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Красная зор» колхоз пахтакорлари 1200 гектар майдондан далага 2740 тонна «оқ олтин» топишиб, ишлак планини бажаришлар.

Механик-ҳайдовчилар йиллик планини муддатидан олдин бажаришга катта ҳисса қўшибдилар. Эргаш Қуртбеков, Ёздоб Маржонов, Юсуфжон Эргашев, Гулшон Умарова ва Эргаш Абдуҷабборов ўртоқлар машинадан 80 тоннадан пахта тердилар. Улар яна 10 тоннадан пахта териш учун курашмоқдалар.

Колхоз пахтакорлари ҳосилни сўғига ериштиришда ишга жўрлик олиш ва давлатга яна 1000 тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун ғайрат билан меҳнат қиломоқдалар. Р. МУҲСИМОВА.

ЖАЗОИР ХАЛҚИГА САМИМИЙ ТАВРИКЛАР

Л. И. Брежнев, А. И. Микоян, А. Н. Косигин ўртоқлар Жазоир Халқ Демократик Республикаси президенти, Жазоир миллий озодлик фронтини партиясининг бош секретари Аҳмад бин Беллага телеграмма юбордилар. Улар бу телеграммалар миллий кун — революция байрами муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Совет ҳукумати ва совет халқи номидан самимий табриклар йўлладилар.

Телеграммаларда айтиладики, совет кишилари мамлакатларимиз ўртасида ҳар томонлама дўстона ҳамкорликнинг доим кенгайиб бораётганидан истойдил мамнундилар. Қаҳрамон Жазоир халқи ўзининг тинчлик ва социализм кураш учун олиб бораётган олимонаб курашида совет халқининг қардошларча кўмак беришига бундан буён ҳам ишона олади.

Телеграммалар бундай дейлади: Эрисевар халқларимизнинг бахт-саодати йўлида, умумий тинчлик ва инсоният тараққиёти манфаатлари йўлида Совет Иттифоқи билан Жазоир Халқ Демократик Республикаси ўртасидаги бузулмас дўстлик муносабатларини ва ривожланишларини (ТАСС).

Залдагилар Жазоир студентлари Бухари Ҳамза ва Шайх Мухторни узоқ қарсаклар билан қутиб олдилар. Улар ўз мамлакатларида ва халқларида нисбатан бўлаётган самимий муносабат учун, Совет Иттифоқида яшарлиқ меҳмондўстлик ва ҳурмонлик билан қутиб олинганликлари учун совет кишиларига қизгин ташаккур айтидилар.

Кеча қатнашчилари Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамчилигине Жазоир комитети ва Миллий озодлик фронтининг органи бўлган «Альже республика» республика газетасига ёзилган табрик телеграммаларини яқдўстлик билан қабул қилдилар. (УЗАТА).

МУКОФОТ МУБОРАК!

Бутуниттифок темир йўлчиларининг учинчи квартал мусобақасида Ўрта Осиё магистралчилари ғолиб чиқдилар. Уч ой мобайнида юк вагонлари обороти топиширқа нисбатан бир ярим соат тезлашди, тепловозлардан фойдаланиш яхшиланди, юк ташини тезлашди. Планига қўшимча равишда кўпда пахта толаси, тошқумир ва нефть маҳсулотлари ортиб жўнатилади.

Ана шу қувончли иш натижалари учун Ўрта Осиё темир йўли коллективи СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг кўмақи билан байроғини олишга муваффақ бўлди. Мукофот муборак, пешқадам магистралчилар!

БУХОРО ГАЗИ СВЕРДЛОВСКИЙ БЎСАҒАСИДА

БУХОРО — УРАЛ ГАЗ ҚУВУРИНИНГ ЧЕЛЫНСИ ШАҲРИ БИЛАН СВЕРДЛОВСКИЙ УРТИСИДАГИ ҚИСМИ СИНАБ КУРИЛМОҚДА. КУВУРЛАР ГАЗ ТЎДИРИЛАПТИ. СВЕРДЛОВСКИЙ ШАҲРИНИНГ ЯН. РИК МАШИНАСОЗЛИК ҚОРХОНАЛАРИ ТАБИИЙ ГАЗНИ ҚАБУЛ ҚИЛИБ ОЛИШГА ТАЙЁР. ҲУЛУФ ОКТАБРИНИНГ 47 ЙИЛЛИК АРАҒАСИДА ШАҲАРДА БУХОРО ГАЗИ МАШЎАЛАС ПОРЛАДИ.

БҮЛУНҒУРДА БЎШАШУВЧИЛИК

Бу йил давлатга 39.370 тонна пахта топириши керак бўлган бу бошқармада шу кунларда йиллик планининг 1,70-1,80 проценти миқдорда пахта тайёрланди. Ҳозиргача эса план 45 процентдан сал ошди. Йигит-теримда ҳал қилувчи кунлар ўтиб бормоқда. Агар булунғурликлар ана шу тахлитда иш тутсалар, маррага қачон етгайди? Биз бошқарманинг қайси ҳужалигида бўлмайлик, пахта тайёрлаш суръати ҳали имкониятлар даражасида эмаслигини кўрдик.

Мана, «Жомбой» совхозининг далаларида. Шуниси характерлики, бу совхоз комплекс механизация йўлидан борапти. Ҳужалик раҳбарлари йил бошида 75 процент ҳосилни машинада териб оламиз, деб обаластга доғруғ солишган эдилар.

Ҳужаликлардаги 128 та терим машинасидан ҳамон 30-40 таси бўлмағур сабаблар билан ишлатилмаёттир. Машиналарда мўлжалдаги 6.200 тоннадан энди 1300 тоннага яқин пахта терилган. Қўш, бунга сабаб нима?

Биринчидан, совхозда машина теримига ақриятган майдонларнинг гузасти ўз вақтида сифатли дефолляция қилинмади. Шунинг учун ҳам машиналар теримга жуда кечиктиб тушди. Ана шу кечиктишининг ўрнини қоплаш учун ҳозир машиналардан тўла ва унумли фойдаланиш керак эди. Аслида бундай қилинмапти. Ҳар бир машина билан кунига ўртача бир тонна ва ундан ҳам кам пахта терияпти.

Айниқса Абдуразақ Едгоров бошқарувчилар қилаётган 1-бўлимда машина терими қонкурсиз. Бу ердаги 9 та машина гурупа бўлиб ишлатилиш керак. Отрада ўртоқ Едгоровнинг ўзи бошлиқ қилиб тайинланди. Лекин Ҳайдар Умаров, Шоди Файзуллаев, Бобохон Санаккулов ўртоқлар каби механик-ҳайдовчилар бошқараётган агрегатлар кўп вақт бекор турмоқда. 2-бўлимда пахта тайёрлаган механик-ҳайдовчилар Мамарасул Ҳакимов, Тўхта Юнусов, Носирали

Раҳматов ўртоқлар ҳам машиналарни тўхтовсиз ишлатишмапти и. 4-бўлимда хизмат қилаётган Шодибой Болбеков, Норбой Одинаев, Зикир Остоновларнинг машиналари бир соат ишласа, икки-уч соатлаб бекор туради.

Умуман «Жомбой» совхози пахта териш ва давлатга топиришда оқибат қилаёттир. Суръатининг сустлиги устига, терилаётган пахта ҳам жуда сифатсиз. Тайёрловчи пунктга намлиги нормадагидан 2-3 баравар ортиқ, ниҳоятда инфос пахта жўнатиляпти. Бу ҳол, айниқса 3 ва 4-бўлимларда кўпроқ содир бўлаёттир.

Ленин номи колхозда ҳозиргача тайёрлаган пахта йиллик планининг 40 процентида ҳам етгани йўқ. Ҳолбуки, бу ерда 2.020 гектар майдондан 3.700 тонналик хирмон кўтарилиши керак. Колхоз раиси Саъдулла Иброҳимов, партия ташкилотининг секретари Эшбек Мирзаев ўртоқлар пахта тайёрлаш суръатининг сустлигига ҳамон «Пахта яхши оқилмапти» деган баҳонани пеш қилишмоқда. Колхознинг ҳамма бригадаларида пахта жаман-чаман очилган. Лекин уш терётган машиналарнинг, теримчиларнинг сони жуда кам. Колхоздаги 700 дан ортиқ теримчиларнинг бир қисми ҳамон ишга чиқмаёттир.

Қаржов Сандов бошлиқ бригадада пахта тайёрлаган кишиларнинг ярами нормани бажармапти. Маърифат Туропов, Ҳакимбой Сафаров, Ойсафар Норматова каби теримчилар ёлғизлиги пахта теримда бўлиши, Зеби Эрназарова, Мусаллам Норматова сингари теримчилар пахтини жуда инфос, қонига қолдириб терияпти. Оқибатда бригадада бир кунда 7 тонна ўрнига 3-3,5 тоннадан пахта тайёрланаёттир.

Машина терими — иннинг унуми. Колхоз раҳбарлари бунга яхши билишади. Азимо мавжуд 17 та ма-

шинанинг ҳаммасидан фойдаланиш чоралари кўрилмапти. Амридин Шерматов, Уразади Сафаров каби механик-ҳайдовчиларнинг кунига тайёрлаган пахтаси ақалдан бир тоннага ҳам етмайди. Бу ерда барча машиналарини икки сменада ишлатиш учун имконият бор. 34 механик-ҳайдовчи ўқитилган. Фақат ташкилотчилик етшмапти.

Шунинг учун ҳам колхозда пахта тайёрлаш суръати суст. План энди 40 проценти яқин бажаришган. Колхоз раиси Иброҳимов, партия ташкилотининг секретари Мирзаев ўртоқлар эса парвоиш-палак қилишмоқда.

«Октябрь» колхозда масум болаларида йигит-терим графикни ошириб бажарилаётган эди. Аммо бу ерда сўғити кунларда суръат бирдан пастлашиб кетди. Кунда 56 тонна пахта терилиши керак бўлгани ҳолда, шу кунларда давлатга топириляётган пахта 40-45 тоннадан ошмапти. Колхозда ишга яроқли 1.013 киши ва 15 та терим машинаси бор. Ҳамма иллат шундаки, меҳнат интизоми бўшаниб кетган. Айниқса, Бегимқул Фармонов, Шукр Бердиев, Шароф Агалев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда йигит-терим ишлари қонкурсиз ташкил этилган. Бу бригадалар йиллик плани-

ларини ҳали 20 процентида ҳам етказганлари йўқ.

Колхоз партия ташкилотини ҳисобга 96 коммунист бор. 4 механик-ҳайдовчи ва кўлда пахта тайёрлаган 8 коммунистни ҳисобга олганда, бошқа ҳамма коммунистлар енгил-елли ишлар билан банд. Шунга қарамай, колхоз партия ташкилотининг секретари Бинали Абдулов «Коммунистларимиз йигит-теримда авангард бўлмоқдалар» деб мақтанади.

Хуллас, Булунғур бошқармасида пахта тайёрлаш суръатини кескин ошириш учун барча имкониятлар бор. Теримга ақриятган 10 минг кишининг кучи ва 279 машинадан оқилона фойдаланиш, иш олга қилиниши турган гап. Бун бошқарма бошлиғи А. Каримов, партия комитетининг секретари А. Мелиев, район иккуния комитетининг раиси А. Мақсумов ўртоқлар жуда яхши билишади. Лекин, пахта тайёрлашдаги сустлашқини тутатиш чораларини кўрмаётдилар.

Г. АШУРОВ,
«Ленинский путь» газетасининг бўлим мудири.
О. УСМОНҚУЛОВ,
«Ленин йўли» газетасининг ходими.

Н. УЛУҒЖОНОВ,
«Совет Узбекистони»нинг махсус муҳбири.

ШҲРХОҚ ЕРЛАРДАН МҲЛ ҲОСИЛ

Сирдарё областидаги «Гулистон» совхози маррага тобора яқинлашмоқда. Бўлимлар бирин-кетин ғалаба репорти бермоқда. Қўшма Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Соиб Назаров бошчилик қилаётган бешинчи бўлим пахтакорлари зафар қўчдилар. Пахтане кўп қисми машиналари билан

териб олинди ва биринчи сорта қабул қилинди.

Йазилари бу шўр ерларда гектар бошига 7-8 центнердан ҳосил олинарди. Ерларнинг мелiorация ҳолати тобора яхшиланиб, механизация, маҳаллий ва минерал ғитлардан унумли фойдаланишга тўғайиб кетди. Ҳозир икки йил мобайнида ҳосилдорлик кескин кўтарилди. Бўлим иришкорлари бу йил ҳосилдорлики 25 центнерга етказишга аҳд-наймон қилдилар.

Коллективимиз шу кеча-кундузда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 47 йиллик байрами вахтасида туриб ишлатмоқда, — дейди бўлим бошлиғи ўртоқ Соиб Назаров. — Биз ҳосилни тез териб олиш билан, келажик йил мўл ҳосилига мустақол жамин яратиш учун кўзги-қўшқи дала ишларини қизитиб юбордик.

М. МОСКВА ишлаб чиқариш бошқармасидаги Карл Маркс номи ил-козининг механизаторлари бу йил 400 гектар ердаги ҳосилни машиналарда териб беришга ваъда қилишган. Улар олинган мажбуриятни бажариш учун ғайрат кўрсатиб ишлатишди. Илғор механик ҳайдовчи Мамашорин Абдуҷаҳхоров механизаторлар мусобақасида пешқадамлик қилапти. Суратда: илғор далада машинада пахта териш пайти.

У. Раҳимов фотоси.

Октябрь 31 "Оқ олтин" Хирмони

ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ
Ўрта Осиё иқтисодий райони

(Планга нисбатан процент ҳисобида: биринчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; иккинчи стун — масум давомиди; учинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта; тўртинчи стун — масум давомиди)

ЧИМКЕНТ ОБЛАСТИ	1,33	102,25	—	58,55
Қирғизистон ССР	1,62	95,13	0,66	105,17
Ўзбекистон ССР	1,32	82,17	1,33	93,22
Тожикистон ССР	1,21	72,17	1,09	64,61
Туркистон ССР	1,57	68,44	2,42	63,27

Рассом Фадеев. «Революция шoirлари».

ПАРТИЯГА ТАШАККУР

Эй, севимли партия, ҳаммаиз атрофингда,
Сени деймиз ардоқлаб, бошимизда биз парвона.
Етаклавер бахт томон, қаторингда, сафингда
Дадил борамиз доим, гамхўр ёзинг леона.
Нурозан кўҳна дунё забтунгдан бўлди барбод,
Очдинг янги жаҳонни, Октябр дарвозасин.
Хўрланган элларнинг сен кўнглин олдинг, бўлди шод,
Эшиттирдинг «Аврора» заллини, овозасин.
Сен яратган чаманда Ленин яшайди абад,
Йилмишса лойиқо сўз-лоқлар тўшалди.
Сен халоскор, юракдан сажимий ҳурмат беҳад,
Захмат аҳли оравуи ва армони ушалди.
Сенинг йилинг бизларнинг мақсадимиз, йилмиш,
Ленин кўрсатган порлоқ келажакка бошлайвер.
Тўғри йили кўрсатиб, мақдам тўтиб қўлимиз
Гулуғча очган умид ва тилакка бошлайвер.
Сен йўқдинг янги давр, иқилоб китоби,
Бошимизни ёллагинг, бахш этиб онг ва шур
Қалбимизга синалдириб нур, ҳаёт офтобини,
Эй муборрий партия, чин юракдан ташаккур.

ГАЙРАТИЙ.

Я Н Г И Ш Е Ў Р Л А Р

Севиклигим мендан рақимиз
Зиндор,
Сени мақтаб ҳали шир
битмадим,
Хури-париларга қибс
этмадим,
Севгимдан қаршинида мен
қоламан лол.

Бавзан бир соҳ учун маҳди
ёздинг,
Кимкиндир мақтадим жоду
қўзини,
Бирини мақтадим тилик юзини,
Бавзан ширин куй деб йўлдан
ҳам оёзим.

Сени ёзулим деб айтганим
айқ,
Мақтаб жила қаби
қулдирамадим,
Е хумга тушандек
қулдирамадим,
Чунки қалбим эди меҳрингга
тўлиқ.

Ҳар ёзулнинг кўркин сенда
қўрдим жам!
Маҳд эганим соҳ ҳам ёзингда
бўлса,
Минг оҳу боқини кўзингда
бўлса,
Ахир сени не деб мақтагин,
эркам!

Сени кўрсанимда бутун бўлиб
лол,
Не-не маҳдлар ёзган тиликни
берсам,
Гавҳар тўла тошқин дилимни
берсам,
Қай тарифдан кам бў, э
соҳибжамол.

Чин сакъат олдида лол
бўлмақлик ҳам,
Сийқа мақтовлардан афзалдир
эркам.

Онаси йўланда етиб келмади,
Ҳатто йўқламади тиригида ҳам.

Пул ва шўхрат учун қача
кезмади
Не-не шаҳарларни бу аянч
одам.

Бузуи элни йиғиб кўтарди
фарёд,
Мармардан хотира қўйди
қабрига.

Она тиригида қилолмаган ёд
Наҳот, энди етган унинг
қабрига!

Йўқ, она номини кўз ҳам
илғамас,
Эзин исмигачи, берилган
зорҳал.

Бунн ҳам онага меҳридан
эмас,
Эзин шўхратига қўйибди
ҳайкал.

Билкини кумсайсан қариган
замон.

Уйлаб гашти билан гоҳ бўласан
маст.

Лекин қарилкини эслайсан
қачон?

Қайтадан ёш бўласан!
Бу ҳам ёмонмас.

ШУКУРЛЛО.

ИЖОД ГҮЛДАСТАЛАРИ

Комил ЯШИН,
Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правленесининг биринчи
секретари.

Мана шу йил Совет Ўзбекисто-
ни ёзувчилари ижодида, уларнинг
республика меҳнатдашлари қаж-
рамонона фаолиятини бадиий жи-
ҳатдан гавдалантириб беришдаги
ишларида гоёт самарали бўлди.
Шунинг айтиш киёфони, қалам со-
ҳиблари республика билан Ўзе-
бистон Компартиясининг юбиле-
лик шонли воқеага атаб қирқ-
тача йили роман, қисса, пьеса,
дoston, шеър й тўплам яратди-
лар.

Проза соҳасида салмондор и-
тоблар ёзилди, шулардан Ш. Ра-
шидовнинг «Қудратли тўқин» ро-
манини айтиб ўтиш керак. Ёзув-
чи ўзининг бу йили асариди «Улуғ
Ватан урушининг оғир йилларида»
қўрилган Фарҳод ГЭС ҳақида,
фронт орасидаги меҳнатдашлар-
нинг қажрамонлиги ва матонати
тўғрисида ҳикоя қилади.

Совет ишларининг КПСС XX
съезди билан XXII съезди ўртаси-
даги ҳаёти И. Раҳимовнинг «Тақ-
дир» романида негт тасвирлан-
ган. Ёзувчи Асқад Мухторнинг
«Давр меннинг тақдиримда» деган
йили китоби замонавийнинг
маънавий покаялиги тўғрисидаги
асардир.

Мирмуҳсин деган «Чинчири»
романининг қажрамонини бизнинг
давримизда яшовчи ёш ишчидир.
Хамид Гуломнинг «Сенга иттила-
ма» номи китоби Мирзақул
ташкил қилинаётган йили овоз-
тўғрисида ҳикоя қилади.

С. Абдуллагин «Мунимий» ро-
мани ўзбек халқининг аjoyиб

фарзанди бўлган улуғ шoirнинг
ҳаёти ва ижодиға бағишланган.
С. Аҳмад ўзининг «Уф» деган ки-
тобига чулқувларини қажрамон
қилиб олди. Ёзувчи Шўхратнинг
йили романида интеллигенциянинг
шаҳса ситиниш йилларидаги тақ-
дири тўғрисида сўз юритилди.

Бу йили асарларнинг темати-
каси ҳар қачонгидан ҳам рағ-
барандир. Бу асарларнинг кўпи
замонамизга бағишланган. Ёзув-
чилардан Ойбек, Рафур Гулом, Уй-
гун, Миртемир, С. Вородин, А.
Қажҳор, Зулфия, М. Шайхзода,
М. Вобоев, М. Шевурдин, С. Ази-
мов, Шукрулло, И. Султонов, Н.
Сафаров, З. Фатхуллин, А. Ива-
нов, Рама Вобоев, С. Зуннунов,
З. Обидовларнинг йили асарлари
шулар жумласидандир.

Болалар учун асар ёзаётган
Қўлдуз Мухаммадий, Шукру Са-
дулла, И. Муслимов, Қудрат Хик-
мат, Пулат Мўмин ва шу қаб-
боща ёзувчиларимизнинг номла-
рини ҳам тилга олмасдан бўлмай-
ди, улар кенжаги китобхоналарни
йили китоблар билан хурсанд қи-
лишди.

Адабий танқидчиларимиздан В.
Зоҳидов, Г. Владимиров, Л. Каю-
мов, Х. Абдусаматов, Х. Енубов, О.
Шарафиддинов, А. Қўшонов ва
бошқалар салмонли асарлар нашр
қилишди.

Ёзувчилар Ўзбекистон ССР ва
Ўзбекистон Компартиясининг йил
йили йилига ўз асарларидан
туғилган ижод гулдастасини тақ-
дим этишмоқда. (УЗТАГ).

ЗАКОВАТ

Одамзод ер узра пайдо
бўлиб,
Тирикчилик деди, бошлади
кураш.
Мурғак ақл билан инсон йиға
чоқ.
Тошдан олов сўраб, истади
яша.
Шундан бери сўз оқар
сув
Миллион йиллар ўтди, ўтди
замонлар.
Бу йўлда минг бора дили-
тирилиб,
Ҳаёт захматини чекди инсонлар.
Инсон закони ва тафаккур
Очолди одамнинг мувоқ
қилини.
Тиришқоқ тирноғи, қалбикни
нур

Чаманзор айлади Ернинг
юзини.
Аммо, курашини тўхтатмас
асло,
Ҳали доволар кўп унинг
айлида.
Унга бошин эгди ҳаттоки само,
Олам ёзулаллиг унинг қўлида!
Айиб беролмасман,
Ер боласининг —
Инсоннинг қиймат-у, қадри
санга.
Мен унинг кипригин бир
толасини,
Алшимасман ҳатто юз минг
туманга!
Душан ФАЙЗИЙ.

Борис ПАРМУЗИН.

«АМУДАРЁ»ЧАМАНЗОРИ

Мана саҳий ёзининг олтин неъматини,
Ер бойлигини, кўш меҳри унда бор.
Гўнча ёнмак тоғда экин одати,
Ҳар икхонда қанча қўнлик, пурвиқор.
Махмурчилик! Нима бермас она ер!
Табиатнинг кўркин нурини, гўзалдир.
Олтин рағда гул-гул узум бошлар,
Кучок ситмас қовуллар асалдир,
Соғиқ дўн деган гуза туллари,
Чанокларини дейсан кўмуш тўла жом.
Бу соғилар кимга севини келтирмас,
Ҳар кўнати дилга бағишлар илхом.
Ишонмайман эрталамга мен асло!
Эртан эмас, бу ҳазина — чаманзор.
Элининг юрак меҳри билан гулрибар,

Элининг улуғ меҳнати-ла барқарор.
Бу ҳўжалим «Амударё» аталур,
Унинг номи ўзига хўл ярашган,
Бунда моҳир куллар олтин пратур,
Пахталари тоғ-тоғ бўлиб қалашган.
Амударё қадимий ва улғайди,
Саломонини ёзини неча минг йиллар,
Тошқин суви об-ҳаёт, кўтүлгүди,
Ундан янги боғлар яратар аллар.
Дўстим тоғда туриб қичқин соҳилга,
Кўрнанида узокларда доволар,
Довон эмас, у — «зангори кема»лар,
Пахта улр, қад кўтарар хирмонлар.

НАЗАРМАТ таржимаси.

РАССОМЛАР
40 ЙИЛЛИККА

НАФИС ВА ГЎЗАЛ

Рассом М. Бойматов. «Сувчи».

Рассом Р. Аҳмедов. «Тушлин».

КЎРГАЗМА ЗАЛИДАН РЕПОРТАЖ

Йили, санъат музейида, тикучи-
лар фабрикаси клубида
ташкил қилинган кўргазма-
ларга қўйилган 200 рас-
минг 1000 дан ортқ асарлари
факримизнинг баъзилари.
«Совет Ўзбекистони» деб ном-
ланган бу кўргазмаларга қўй-
илган асарлар темасининг
рон-баранглиги ва актуалли-
ги билан диққатга сазовордир.
Юбилейга ҳозирланган асар-
лар орасида Ўзбекистон халқ
рассоми Р. Аҳмедов, В. Уфим-
цев, Л. Абдуллаев, А. Абду-
лаев, П. Олмасов, А. Криво-
сов, В. Жакисларнинг за-
мондошларини обрoзларини
тавсирловчи ижод намуна-
лари М. Саидовнинг «Ақсия» ва
«Йилги терим» полотноси, Н.
Қўшонов, З. Иноғомовнинг
қовдорлар ҳаётини, кенг ял-
ловлар маънавиятини тавсир-
ловчи асарлари, Н. Қоши-
нинг қоқошчилар меҳнати се-
риясини тавсирловчи мон-
ументал лавралари, М. Наби-
евнинг «Ер эгачи» деб ном-
ланган катта полотноси томо-
шобиларни мафтун этади.

Павлат микротехник лау-
реати Чингиз Ахмедовнинг
«Ерликка иктилиш» номи
лакат асариди ўзбек қизи-
нинг жаҳолотини нур, зийда,
озодликка иктилиш маҳорат
билан қажма олинган. Қизи-
нинг қаринида баланд эна-
лар... кўш нур соғиб турибди.
У қуллик, қўнликнинг қора
қўнлини улоқтириб ташлаб,
виқор билан олдинга шаҳдам
қоқам ташлабтар.

Фадеевнинг «Революция шо-
ирлари» В. Маяковский билан
Қажма бағишлаган катта по-
лотноси адиқса тавсирли
чиққан. Революция, озодлик
қўнликларининг теран ақли,
қоқошчиларнинг, буюк ин-
тишчиларини расм мўй қал-
ми асосида томошабинга
еткила олган.

Кўргазма залига қўйилган
«Улкан хирмон» асарининг ав-
тори Т. Оганесовдир. Рассом
ўз асариди республикамиз да-
ларидидаги бу кўнги қайноқ
меҳнат самараси бўлган кўн-
лик «оқ олтин» хирмонини бу-
тун салобати билан киза ол-
ган.

Ю. Елизаровнинг Ўзбеки-
стон республикасининг тақша
тоғини кўнги ақс эттируви
катта асари диққатини
тортиди. Бу асарда республи-
камиз тақша тоғини кўнги
нишонлаш учун Ўзбекистонга
келган М. И. Калинин ишти-
рокида бўлган Самарқанд ре-
вистонидида илтинг ифода эти-
лади. Асар қўнли Ўзбеки-
стонга ҳос бўлқар билан
тавсирланган. Унда Октябр
нурларидан баҳра олан овоз
халқларини шодлиги, қўн-
ноқ чехралари ўз ифодасини
топа олган.

Кўргазма залига қўйилган асар-
лар ичида СССР халқ рас-
соми Урол Тансикбоевнинг
«Қизил қўн», «Олтин тоғон»,
«Фаргона йилларида» карти-
налари, Н. Қорқоннинг
«Тўрт фасл» асари катта қи-
зиқши тўғрисида.

Ўзбекистон расмолари юби-
лей муносабати билан барча
областларимиз марказларини,
турар-жой объектларини жамо-
атчилик йили билан безатиш
ишини ҳам ўз зиммаларига
олганлар. Талантли расмолар
Чингиз Ахмедов Самарқандда
Улуғвот хотира музей биноси-
нинг ички қисмининг маҳорат
билан безади. Қоқошларда
ҳам жамоатчилик асосида
юбилей кўргазмалари тақша
қилинётган. Юбилей қўнла-
рида наобихи қилиш учун
Термика расмоларнинг 105
та янги асарлари юборилди.
Фаргона, Нуқис, Самарқандда
ҳам шундай кўргазмалар
очилиш планлаштирилган.

Э. ОХУНОВА.

ЛАҚМА

ҲАЖВ

Мажлисида сўзга чиққандар ҳамма
нарсани гапириб бўлишди. Раислик қи-
лувчи қондага мувофиқ тўпналларга
муроият қилиди:

— Яна гапирадиганлар борми?

Орқа гомондан интичка овоз эшитил-
ди:

— Ҳа, бор. Менга сўз берилсин!

Залдагиларнинг эънаси қотди. Қўллар
уни яхши билишарди.

— Оббо, ана энди тагин ҳангома бош-
лайди.

— Шунинг жағи-тили тинмади-тин-
мади-да.

— Қани марҳамат, Гапирсангиз тез-
роқ гапиринг.

— Бу мажлис, шошилинч керак эмас,
ҳозир чиқаман.

У ўқиде отилиб трибунага чиқди.
Доқладчи учун қўйилган стандадаги со-
вуқ чойнинг ярминини ичди. Лабини еги
билан артиб турди. залдагиларга бир
тикилиб қўйди. Баъзиларига қараб ил-
жайди, баъзиларга ҳўмайди.

— Шу ерга ўтирганларнинг кўпчили-
ги мени яхши билишади. — деб сўзини
бошлади у. — Энг асри раҳбар ходим-

лардан бўламан. Мен ишламаган жой,
ёки мен уйда қилмаган иш йўқ. Ҳамма
нарсани кўлимдан келди. Ҳатто мени
бошқа шаҳарларда ҳам оруз қилишди.
Масалан, олиб кўрайлиш. Бу воқеага
анча йил бўлди. У вақтда анча ёш,
келтирган эдим. Ўзимга яраша катта ор-
лим бор эди. Айтганим-айтган, деганим-
деган. Гапни шу ерда тўхтатман. Бу
воқеани гапирадиган бўлсам вақтларини
олиб кўяман. Яхшиини бор гаплардан
гаплашамиз. Масалан, кўп кишилар ме-
ни яхши кўришмайдил, нима мен иш бил-
майманми? Яхши билмаман. Ҳаммадан
яхши билмаман. Масъул ходим бўлган-
дан кейин ҳамма нарсани билиш керак-
да.

Масалан, олиб кўрайлик, маданият
ишларини. Кино ҳам маданиятга кирди,
театрнинг ҳам шунга қўнса бўлади.
Тоза кийиниш маданият ходимларига
мансуб. Лекин артистларнинг кийими
уларникидан чиройли, энди мактаб-ма-
ориф масаласига тўхтаб ўтмоқчиман.
Шаҳарга қараганда қишлоқда мактаб
кўп. Ҳозир болалар пахтада. Мактаб —
бу маориф деган гап. Маориф дегани

маърифат, мактаб дегани. Боғча ва я-
силларини ҳам шунга қўнса бўлади.

Гап алмашиб энди авнига чиқа бош-
лаган эди, кимдир қаттиқ овоз билан
луқма ташлади.

— Етар, мунча лақиллайсин!

— Ким лақиллайпти, оғзиниғага қа-
раб гапиринг. Мен сизни ҳам билмаман.

Бундан уч ярим йил илгари, ҳозирча
яхши эсимда йўқ, қиш вақти бўлса ке-
рак, сиз кўчада мени ушлаб олиб шал-
лаки деб сўнкансиз.

— Бўлмаган гап!

— Бўлмаган бўлса бўлмагандир. Ҳар
ҳолда сиз ҳақорат қилгансиз.

Залда гала-говур бошланди кетди.

— Етар, тўхтатилсин!

— Негат тўхтатилар экан, ҳали гап
кўп. Мен ҳозир шаллақилигимни кўрса-
тиб кўяман!

— Кўриб турибмиз. . .

— Нимани кўрасиз. Энди кўрсата-
ман. Сиз тўғриниғада ҳам анча гапларим
бор.

Залдагилар чапак чалиб юборишди.

Баъзи танишлар аса «бўлди қил!» де-
гайдек унга имо қилишди.

ДАЛА ФАЙЗИ

ОЧЕРК

яхоб. Ишнинг кўзини билиб қилмасанг ўқим,
бригаданда ҳар қанча катта аҳдлар қилиб, ва-
далар берганинг уч пул,— дейишарди кўплар. Бу
фирқини Мамасоли дастлаб бригадаларига
айтди, фирқиларди. Яхоб ҳақидаги китобларни
биргалишга ўқиниш. . . Шу йили бригада пахта
майдоини янги ерлар ҳисобига ўсиб саксон олти
гектарга етди.

Қиш ичида бу улкан картани бурдалаб шол-
поинингга ўқушга юзлаб майда полларга ақра-
тишди. чирсиллама қиш ичида унга тошқин
Шахрихон сувини суриб нелишди. . . Улкан дала
қудди шахмат карталарига ўқушга бир қўлга ай-
ланди-қолди. Кўп йиллар бўйи юзга қалқиб,
ер юзида бош кўтарган, ўсишлик томирини сиқ-
қан шўр аста-секин ариб, қатламлар тағига ҳў-
қиб кетди. Шу йили кини бор шунчага яхоб бе-
ришди. Ҳосил ҳам баравар ошди. Йилга 14-15
центнердан ошириб пахта олиб бўлмаган ерларда
ҳосил 27.7 центнерга чинди. . . Ҳамма куч бир-
лида, аҳиллида, дейдилар. Бу бригада ҳам Ма-
масолининг Зайнобиддинов атрофида гўш бир
мушдек туғилганди. Пахтазорлари янги ер ҳисо-
бига бир нам юз гектарга етди. Ҳосиллари даро-
мади яна баравар ошди.

Бу йил баҳорда тўсатдан бригаданинг бошига
оғир мунобат тушиб қолди. Она-ер илтиш билан
қўн майин тупроқ қарига гишланган чигитлар
ендигина кини қўнли бўлиб бос тортганди. Бир-
дан ҳаво айнади, осмон қовоғини уйди. Бригада
аъзолари — Махбубахон ҳам, Исромали ҳам,
Зумрадойи Ханифахон ҳам дала бошига югуриб
чинишди. Ҳаммаси дам осмон новоғига, дам му-
рак гузаларга қарашди. Илоҳи бўлса-у, булут-
ларини мушлатб қачининг, «Бир, ҳар томонга тў-
ғити юбосалар. . . Йўқ, бу йилларини синамоқчи
бўлгандам ҳаво тескари тўқини кийиб олди. Дўл
ҳамма мураккаб гузаларини ерга қаништириди-ке-
ди. . . Қолганини нетма-нет қатқалов қишлоқидан
бўғди.

Мамасоли шунда муштарлини толунича, да-

ла бошида бир нафас туриб қолди. Унинг дум-
лоқдан неглан юзлари тортишган, кўзалари алам-
дан ёнади. Ахир шунча меҳнатини, ерга мих-
лаб кетса, алам қилмайдими?

— Биз аҳилмиз, яқилмиз-кучлимиз табиат
стихиясидан ҳам,— деди қовоқларини уйиб, —
чекинадиган одам йўқ. Шу кўнгиё бригада ме-
ханизаторлари Парфиов Овулов, Мамасоли Мама-
нонов, Фариддин Шарофиддиновлар универсал-
ларини яна дала бошига йўртдириб қиндилар.

Мана, куз ҳам келди, яна олтин қушимиз келди
кегт далаларига. Гўш меҳон шомоллари билан бир-
ла осмонимизга кўтарилган оппоқ парку булут-
лар келиб Мамасолилар даласига ўтириб олган-
дир бўлди. Далага ёшлар биргаликда тўқна бир
томчи тер ҳудуд бир шода, бир шода «оқ олтин»
бўлиб тулпардан кишига боқиб тургандек. У
ёқин қарасангиз ҳам оқ денгиз, бу ёқин қарас-
сангиз ҳам оқ денгиз. Комсомол чеварлар Зум-
рад Солиева, Ханифахон Хониева, Махбубахон
Махмудова, Исромали Солиев ва бошқалар ёш
бўйи далада ундирган олтинларини энди кўнига
150 — 200 нилолаб териб омондоялар.

Далаларини ағиб бир таштиб меҳнат сурури
файдага қўнганди. «ХБС»лар улкан карталар узра
қўлда сузган оғишуден охиста сузар, шатак-при-
цеплар тариқлаганича бригада кўчаларидан йўр-
тиб ўтиб қолхоз маркази томон буриллар. Дўстлар
бирининг ютуғидан иккинчилар кўнонишиб, қўл
чишар. —Сотибелди Солиев машинасида 100 тон-
надан ошириб пахта терди. Шарофиддин Жўраев-
нинг 90 тоннага борди. — дед бириларини кўт-
лашарди.

— Ҳозир планимиз тўлиб қолди. — дерди Ма-
масоли. — Лекин бу йили аҳилмиз кўнги йиллик
тўғининг ҳар йили ҳисобига бир нам 100 гектар
еримизнинг ҳар гектаридан бир центнердан,
қирқ йиллигига қирқ центнердан пахта бермиз,

дерди. Даласидаги ҳосил аса қали қўл урилма-
гандек, бўз ер фавқини тўқнайд.

Сирмоқ кишлоқнинг ўзанда аса даладаги то-
лимайдики кишлоқ-тошқин қарақат ҳўқирор,
гўш бу ерда ҳам қирқ йилликига таъбирларлик
қўнбатгандек. Бир томонда янги уйланинг томи
ёпиқлиги, иккинчи ёнида битган янги уйга кў-
нчи ҳаранати. . .

— Бригаданиннинг 18 аъзоси янги уйга кўнчи
чинди. — дейди қишлоқ ораляб борарканмиз Ма-
масоли. — Бундай қарасак, кўнчилик бригада
аъзоларимизнинг уйлари асри, кўнмисиз. Ўзи-
миз кўнчиликмиз-ну, уй-жойларига, ҳаммаията
негата биттидан янги уй-жой қўрелмаймизми, то-
қали Сирмоқнинг асри биналарига турамиз дедик.
Бу гап кўнчиликка ёқди. Ишни қашарлан бош-
ладик. Бригадани ҳам бир аъзосининг иши ахир
бизнинг ўз ишимиз, умумий ишимиз. Ўзимиз
ёғоч чолдик, иккинчимиз гишт тердик, уйинчимиз
ёғоч чолдик. Правление усунулардан ердан берди.
Кўнчаларидан ёш кўнлар дегандек, кўнчи-
ки, ҳафта, ош ўтмай уйләр тайёр. Ана Эргашов
Мамасолининг янги уйи, наригиси Хонимат Ах-
медовнинг, қаршидаги Эргаш Мадррахимов ту-
ради. — Мамасоли янги кўча бўйлаб саф тор-
ган янги уйларга фахрлииб қараб қўнди.

— Ўзиниғининг уйиниға қани? — дедик унга.
— Ўзиниғини? Ўзиниғи нариги ёқда. — Киш-
лоқ ичини кўрсатди у.

— Негат?

— Олдин бригаданинг аъзоларининг ҳаммаси

